

juramentum servari debet, III, 176. Enumerantur hujusmodi differentiae, *ib.* Contractus de jure invalidi, an confirmentur juramento, 177. Qui sunt jure naturali, aut divino contrarii, non possunt juramento confirmari, *ib.* Contractus jure duntaxat humano invalidi, an quando confirmantur juramento, *ib.* Aliquando vero non confirmantur juramento, idque exemplificatur, *ib.* Contractus de jure irritus, quando censeatur confirmari juramento, 178.

Contractus mohatra, et pharatra quid? et an licitus, IV, 184. Contractus ex conventionem legem accipiunt, IV, 134. Contractus etiam jurati, qui sine peccato servari non possunt, sunt ipso jure nulli, VII, 11. Caeteri contractus illicite facti, de jure valent, sed rescindi possunt, *ib.*, remissive, 135. Contractus minorum absque curatore nulliter celebrati, subsistunt si majores facti ad quinquennium reclamant, 52. Contractus civiles prohibiti, sunt ipso jure nulli, 95. Ex contractu prohibito nulla est translatio domini, *ib.* Contractus ex conventionem legem accipiunt, 179.

CONTRAHENS cum pupillo sine tutore obligatur eidem, licet pupillus non illi vicissim, 42.

CONTRADICTIO etiam signis et nutu fieri potest, VII, 666.

CONTRADOS, seu donatio propter nuptias quid, V, 527. Hujus administratio et fructus durante matrimonio ad maritum pertinent, *ib.* Eam filio tenetur dare pater, ubi adhuc est in usu, *ib.*

CONTRARIA allegantem non esse audiendum quomodo intelligendum de actore, et reo, VII, 56.

CONTRARIETAS apparens jurium est concilianda, I, 48. Salva tamen verborum proprietate, *ib.* Contrarietas in eadem compilatione juris non est admittenda, *ib.* Nisi posterior canon expresse derogat priori, 49. Ubi est manifesta jurium contrarietas, standum est posteriori decisione, *ib.* Et quid observandum circa manifestas contrarietates juris canonici, et civilis, 54.

CONTUMACIA quid? quibusque modis committatur, II, 421. Est delictum personale, *ib.* Contumacia erga judicem potest pluribus modis contingere, *ib.* Nempe in non veniendo, 122. In non respondendo, *ib.* In obscure respondendo, *ib.* Recedendo absque judicis licentia, *ib.* In non jurando, *ib.* In non restituendo, et intra quod tempus reus condemnatus restituere debeat, *ib.* In non exhibendo, *ib.* Et aliis adhuc modis, *ib.* Contumacia est duplex, vera, et ficta, 423. Et ratio hujus divisionis, *ib.* Contumaciam qualiter actor censeatur committere, 427. Et cur hæc quandoque a nonnullis committatur, *ib.* Major est contumacia actoris, quam rei, 429. Contra actorem contumaciter absentem, quomodo procedendum, 427. Vide *Actor qualiter*. Ad elidendam præsumptionem contumaciæ, et excusandam absentiam peremptorie citati, qualis sufficiat probatio, 523. Contumax verus quis, 423. Fictæ, seu præsumptive contumax quis, *ib.* Et quid in dubio, an citatio per adictum ad notitiam citati pervenerit, *ib.* Vel si

talibus postea moram purgaverit, allegando justam causam absentiae, *ib.* Ut quis dicatur contumax, requiritur ut sit citatus tribus edictis, vel uno peremptorio, et quomodo hoc intelligendum, 424 et 434. Requiritur ulterius, quod nullo injusto impedimento detentus fuerit, dum in termino citationis non comparuit, 424. Ista impedimenta exemplificantur, *ib.* Judex nequit procedere contra contumacem, nisi ad instantiam partis, *ib.* An judex elapso termino possit expectare contumacem in aliam horam, vel diem sequentem, 425. Judex etsi possit, non tenetur expectare contumacem in diem sequentem, 426. Contumax non potest quis declarari a judice, nisi ad petitionem partis, 268. Idque declaratur, ac limitatur, *ib.* Condemnari ut contumax quando quis possit, *ib.* Contra reum contumacem in comparando, quomodo judex debeat procedere ad infligendas pœnas, 435. Debet tunc reus antea declarari contumax, *ib.*

Contumacia ad censuram requisita in quo consistat, VI, 569. Contumacia in delictis auget malitiam, VII, 116. Contumax debet certiorari, 36, 77. Contra contumacem semper severius procedendum, 116.

CONVENTIO proprie non est reconventio, II, 275. Conventionis et reconventionis causa simul tractanda est, 278. Vide *Reconventio*. Conventio, ne dolus præstetur in contractibus, quoad futura est nulla, de præterito valet, IV, 127. Conventionis difficilis esse quis dicatur, XIV, 321.

CONVENTUALES qui olim, et qui nunc, V, 13. CONVENTUALITER vivere regulares, quid, II, 18.

CONVENTUS. Vide supra *Capitulum*.

CONVICTUS quando reus censeatur, II, 478.

COOPERATORES, et capellani quomodo concedantur parochiis, III, 436. Cooperatores, seu capellani parochorum qualiter assistere valeant matrimonio, V, 410.

COPULA carnalis qualis requiratur, et sufficiat ad contrahendam affinitatem, V, 468. Copula habita quando inducat obligationem ducendi vel dotandi. Vide *Defloratio*. Copula an et quando præbeat causam dispensandi super impedimentis, 563. Copula an et quando debeat exprimi in supplicatione pro dispensatione, 573, 580.

CORPORE vitiatum qui, I, 507. Debilitas corporis, *ib.* Mutilatio, *ib.* Et deformitas corporis in quo consistant, *ib.* Per membrum, quid proprie intelligatur, *ib.* Corpore vitiatum non sunt ordinandi, nec ad clericalem tonsuram promovendi, *ib.* Et quid, si vitium corporis post susceptos ordines superveniat, 508. Ubi vitium corporis vel impedit exercitium ordinis, vel notabilem causat deformitatem, inducitur irregularitas, et prohibetur quis ordinari, *ib.* Vide *Ordinari quando possint*, et *Irregularis*. In dubio de gravitate vitii corporalis pertinet ad episcopum id dijudicare, 509. Etiam respectu religiosorum ab ipso ordinandum, 510. Et quid de religiosis jam ordi-

natis, *ib.* Solvitur instantia, ex *Levitic.* cap. XXI, desumpta, *ib.* Cum corpore vitiatum regulariter dispensat solus papa, et quidem non facile, quando deformitas est gravis, 512. Nec solet papa directe dispensare cum corpore vitiatum, *ib.* An aliquando etiam cum ipsis dispenset episcopus, *ib.*

CORPORIS delicti visitatio, quando fieri debeat, VI, 65. Et quomodo, 66. Forma visitandi, et notandi visitationem factam, *ib.* Quandonam ad visitandum corpus delicti requirantur periti in arte, *ib.* Et quinam esse possint, *ib.*

CORPUS occisi exhumare e loco sacro, ut constet de corpore delicti, non potest judex laicus inconsulto episcopo, III, 3. Potest tamen episcopus id concedere absque irregularitate, *ib.*

CORRECTIO jurium est odiosa, I, 48. Nec præsumenda, 190. Non est inducenda per tacitos, et subauditos intellectus, idque varie exemplificatur, 206. Censetur favorabilis, quando per eam redditur ad jus commune antiquum, 208.

Correctio fraterna an, et quando remitti debeat denuntiationi evangelicæ, vel judiciali, VI, 10. Correctionis causa raro expedit verba injuriosa vel contumeliosa adhibere, 541.

Correctoria juris et exorbitantia ab eo non sunt extendenda, V, 35, 37.

Correctorium juris quid sit, VII, 69.

Corrigens dispositio, quæ, I, 190.

A legitima correctione non admittitur appellatio, præsertim in regularibus, III, 353. Nisi modus excedatur, *ib.* Id ipsum procedit in clericis sæcularibus, *ib.*

CORRELATIVORUM idem est iudicium, eademque disciplina, I, 209. Dummodo in ipsis militet eadem ratio, *ib.*

CRAPULA quid, et quam nociva, III, 375.

CREATURÆ irrationales, in quo sensu sint capaces legis, I, 3.

CREDITOR acquirens res debitoris, an et quando eas retinere valeat, IV, 309. Creditor quale jus habeat in pignore, 315. An et quando illud possit vendere, 316.

CREDITORES, si citius dent quietantiam, quam receperint pecuniam, possunt opponere exceptionem, non numeratæ pecuniæ, sed intra triginta dies tantum, III, 110, 137.

CREDULITAS est quartus gradus probationis, II, 518. In quo conveniat et differat a scientia, *ib.* Non potest stare cum scientia, III, 35. Testes de credulitate qui, *ib.* Et an aliquid probent, *ib.* Vide *Testes de scientia*.

CRIMEN duobus actibus dat consuetudinem, I, 287, 288. An licitum transigere super crimine, dicitur, videlicet adversario suo pecuniam, ut ab accusatione ejus desistat, II, 72. Et quid spectato jure canonico, 73. Crimina pleraque de facto sunt mixti fori, quoad pœnam irrogandam, II, 229. Excepta hæresi, *ib.* Et simonia, 230. Et quid de læsione infra dimidium justæ pretii, *ib.* Punitus per judicem sæcularem super crimine

mixti fori, an possit etiam puniri per ecclesiasticum, et e contra, *ib.* Satius est impunitum relinqui crimen nocentis, quam innocentem damnari, 408. Interest reipub. crimina non manere impunita, III, 348. Ob crimen prohibetur quis appellare quando de eo convictus, et confessus est, *ib.* Secus quando de crimine non sic constat, *ib.* Crimina excepta cui sic dicantur, II, 484. Et quæ sint, *ib.* De proprio crimine judicialiter confessi, an possint interrogari de sociis criminis, eorumque confessio adversus istos admitti, *ib.* In criminibus stat præsumptio contra delinquentem, 489. In criminibus exceptis admittuntur ad testimonium etiam infames, 555. Et criminosi, 550.

De jure tamen civili requiritur, ut de crimine illo fuerit antea judicialiter condemnatus, 557. In causis criminalibus criminaliter motis, repellitur testis criminosus, *ib.* Adeo, ut etiam ex unico crimine quis repellatur, *ib.*

Putat in criminibus exceptis, et quando veritas aliter haberi nequit, 558. Item parte non opponente, *ib.* Item ad probandam innocentiam rei, *ib.* Ac in causis in quibus non requiritur plena probatio, *ib.*

Criminis impedimentum ex adulterio solo non causatur, V, 443. Nisi cum eo concurrat contractus, 444. Vel saltem promissio matrimonii, *ib.* Aut sine promissione machinatio in mortem conjugis innocentis, *ib.* Nihil refert num adulterium præcedat, vel subsequatur promissionem matrimonii, *ib.*

Criminis impedimentum ex machinatione in mortem non contrahitur ex solo homicidio, 446. Bene vero si concurrat adulterium, *ib.* Vel quando uterque sine adulterio machinatur in mortem conjugis, *ib.* Ut machinatio cum adultero, *ib.* Vel quando uterque sine adulterio machinatur in mortem conjugis, *ib.* Ut machinatio cum adulterio causet impedimentum, requiritur ut alteruter sit causa moralis, vel physica mortis, *ib.* Et mors ex tali machinatione revera sequatur, *ib.* Ipsaque machinatione fiat ammo contrahendi matrimonium, 447. Ad quod tamen sufficit intentio interna, *ib.* Conditiones requisitæ ad impedimentum criminis sine adulterio contrahendum, quæ, *ib.* Criminis impedimentum contrahunt etiam illi qui ignorant impedimentum, *ib.* Criminis impedimentum a quibus, et ex qua causa dispensando tollat papa, 569. Ut rite dispensetur quænam exprimi debeant, 598.

Criminosus quis, 550. Criminosus vel adhuc perseveravit in crimine, vel jam est emendatus, 557. Præsumitur emendatus post lapsum triennii honeste peracti, *ib.* Utrum, et quando criminosus sit repellendus a ferendo testimonio, 556. Criminosus jam emendatus admittitur in causis civilibus ad testimonium, secus, si nondum est emendatus, 557. Istud spectato jure canonico procedit, dummodo crimen testi objectum legitime probetur, licet antea de eo non fuerit condemnatus, *ib.*

Cur iudex criminosis, non infamis, nequeat per exceptionem partis repelli a iudicando, bene tamen a testificando, *ib.* Dantur plures casus, in quibus criminosis emendatis admittitur pro teste etiam in causis criminalibus, 338.

Ad repellendum testem criminosum, non sufficit obijcere crimen in genere, etc. *ib.* Emendatio criminosis praesumitur, si is per penitentiam ab improbe factis abstinuit, III, 154.

Criminali in materia duae vices inducunt consuetudinem, et quando secus, III, 374.

Criminosi non possunt recipi in religione, V, 20.

Ad impedimentum criminis requiritur insuper, quod matrimonium prius sit validum, 444. Et adulterium cum promissione factum sit vivente conjuge, *ib.* Et quidem eadem, *ib.* Utroque adultero sciente alterum esse conjugatum, 443. Debet etiam esse adulterium perfectum, *ib.* Secundum aliquos requiritur seminatio viri, *ib.* Contrarium est probabilius, per lascivos tactus non contrahitur impedimentum criminis, *ib.* Ut contrahatur requiritur etiam, ut promissio matrimonii sit seria, *ib.* Et acceptata, *ib.* Licet non sit mutua, 446.

CRIMINALITER inquisitus et crimen confessus non potest excipere quod infamia non praecesserit, VII, 103. Criminales, seu sanguinis causas episcopi, etc., per alios tractant, 153.

CULPA et dolus apud juris peritos quid, III,

158. Culpa lata aequiparatur dolo, *ib.* Culpa aliter apud theologos, aliter apud juristas accipitur IV, 149. Alia est lata, alia levis, alia levissima, 120. Differt a casu et dolo, *ib.* Ex qua culpa teneatur commodatarius, *ib.* Ponuntur regulae generales ad cognoscendum ex qua culpa quis in quovis contractu teneatur, 121. Culpa lata an et quando aequiparatur dolo, VI, 376. Culpa ubi nulla, nulla ubi poena, 548. Culpa lata aequiparatur dolo, VII, 60. Sine culpa nemo puniendus, nisi subsit causa boni communis, 61, 97.

CULTUS publicus et privatus quid, V, 187. Quo cultu coli possint sancti ac beati, *ib.* Item cum fama sanctitatis defuncti, 189. Affertur decreta et constitutiones pontificiae circa cultum beatorum nondum canonizatorum, 187. Et circa cultum imaginum, miraculorum et revelationum defunctorum cum fama sanctitatis, 189.

CUMULATIO actionum est prohibita, et quando, II, 377. Cumulare causam possessionis et proprietatis quid, et quot modis contingat, 376. Et an utraque possit cumulari, *ib.* Nequit istud fieri in certis casibus, *ib.*

CURIA ROMANA ubinam censeatur existere, III, 555. Curialium beneficia vacant in curia, *ib.*

CUSTODIA. Custodes gregum et aliarum rerum ad quid, et ex qua culpa teneantur, IV, 229. Custodiae causa ante constitutionem an, et quomodo, et quando carcerari possit reus, VI, 76.

CUSTOS quis, et quod ejus officium, I, 525.

D

DAMNIFICANS injuste tenetur ad restitutionem, V, 307.

DAMNUM, et damnificatio quid, et quot modis fieri possit, VI, 546. Dari, vel inferri potest non tantum ex dolo, sed etiam ex culpa juridica lata, levi, aut levissima, *ib.* Damnum datum parit actionem ex lege Aquilia, ac resarcitionem, et insuper quantum interest, damnum datum non fuisse, 547. Subinde parit etiam actionem ad duplum et quadruplum, 548. Nec non actionem ex effuso, vel dejecto, *ib.* Damnum illatum qualem pariat obligationem pro utroque foro, 546. In foro externo ex quavis etiam levissima culpa juridica oritur obligatio resarciendi, *ib.* In foro interno datur, non tantum quando ex dolo, *ib.* Sed etiam quando ex culpa inferitur, *ib.* Non tamen sine culpa theologica, *ib.* Nisi post sententiam iudicis, 547. Culpae theologicae incapax, sicut et adhibens diligentiam debitam in nullo foro tenetur ad resarciendum damnum, *ib.* Sicut nec qui illud jure intulit, *ib.* Litigans tenetur ad expensas litis, *ib.* Si temere litigavit, *ib.* Ob damnum casu contingens, nullus tenetur, *ib.* Dam-

num infectum quid, 491. Damnum quod quis sua culpa sentit, non intelligitur sentire, VII, 55, 180.

DARE quis potest quod non habet, alieno nomine, non suo, VII, 172.

DEBILITAS corporis in quo consistat, I, 507. DEBILITATI qui, *ib.*

DEBITOR de fuga suspectus, an et quando possit capi, II, 267. Debitores qui juraverunt solvere usuras qualiter teneantur ad earum solutionem, III, 169. Debitum pecuniarium non extinguitur per hoc, quod creditor illud longo tempore non exigat, 245. Quid requiratur, ut quis praescribat contra debitum pecuniarium, *ib.*

Debita certa, et incerta an, et quando, et a quo minoris emi, ac vendi possint, IV, 140. Propter ecclesiae necessitatem a praelato contracta solvere tenetur successor, 309.

DEBITUM est triplex, 345.

Debiti obligatio solvitur solutione, per quemcumque fiat, VII, 176. Debitor non est in mora, si creditor solutionem oblatam non acceptaverit, 65.

Debitum conjugale petendi impedimentum

quibus modis contrahatur, V, 633. Dispensare super illo possunt episcopi, quando provenit ex voto, quod tollere possunt, *ib.* Dummodo non fiat votum cum intentione ingrediendi religionem, 634. Aut per modum mutui contractus, *ib.* Possunt etiam dispensare super eodem, proveniente ex voto castitatis perpetuae, 635. Vel incestu post matrimonium commisso, *ib.* Idem potest capitulum, *ib.* Ac etiam regulares Mendicantes, *ib.* Ad quod non indigent speciali facultate superiorum, 637. Requiritur tamen justa causa, 638.

DECANUS alio nomine appellatur archipresbyter, I, 523. Decani urbani officium quale, 524. Decani ruralis officium quale, *ib.* Ad decanatum requiritur aetas viginti quinque annorum, saltem inchoatorum, 356. Decanus vel debet actu esse presbyter, vel intra annum presbyter fieri, 482. Decani ecclesiarum cathedralium Germaniae de consuetudine habent jurisdictionem in canonicos, II, 182.

DECENDIUM concessum ad appellandum, quando incipiat currere, III, 283. Currit de momento in momentum, *ib.* Sententia non solum diffinitiva, verum et interlocutoria post decendium transit in rem iudicatam, *ib.* Decendium ad appellandum concessum quando currere incipiat, 327. Non currit ignoranti se esse gravatum, *ib.* Cautela pro notario quoad hoc, 328. Decendium istud a principio est utile, sed in progressu continuum, *ib.* Iudex a quo nequit minuire terminum decem dierum ad appellandum concessum, et cur, 332.

DECENNIUM vocatur in jure longum tempus, I, 282, 283.

DECIMAE de quibus rebus, quomodo, quo tempore, et loco solvi debeant, IV, 599. Debentur de omnibus licite acquisitis, *ib.* Praediales etiam de illicite acquisitis solvi debent, *ib.* Sicut et personales, si illicite acquisita, licite retinentur, 600. Decimae praediales solvi debent sine deductione expensarum, *ib.* Tributorum ac censuum, *ib.* Personales vero non sine deductis expensis, *ib.*, 601. Praediales statim ac fructus percipiuntur, solvi debent, *ib.* Nisi aliud habeat consuetudo, vel contractus, *ib.* Debentur saepius in anno, si saepius crescunt fructus, *ib.* Decimae expensis parochianorum ad domum parochi sunt vendendae, 602. Nisi aliud habeat consuetudo, *ib.* Parochianus non potest colligere fructus, nisi prius parochum moneat ratione decimarum, *ib.* Nolenti dare decimas parochus non potest vim inferre, nec sacramenta negare, *ib.* Decimae quibus personis solvendae sint, 616. Jure divino debentur clericis ecclesiae ministris, *ib.* Et quidem hodie jure communi parochis, *ib.*

Decimae novalium primo triennio pertinent ad parochum, VII, 43. Conceduntur eidem, cui conceditur perceptio decimarum indistinctim, 124. Decimas fraudantes clerici saeculares vel religiosi, quam poenam incurrant, 48.

Decimae praediales pertinent ad parochum loci, in quo praedia existant, IV, 617. Nisi aliud habeat consuetudo, *ib.* Parocho proprio non fit injuria, si decimae praediales alieno parocho solvantur, 618. Personales debentur parocho, a quo quis recipit divina, *ib.* Parochi habent fundatam intentionem in jure super decimis contra quemvis, *ib.* Ob quam tamen decimas alienas invadere non possunt, *ib.* Quando dividitur aliqua parochia, remanent decimae praediales apud matricem, nisi aliter ordinet episcopus, 619. Non est necesse, ut episcopus omnes decimas novae parochiae assignet, *ib.* Episcopis debetur quarta de singulis decimis, 620. Enumerantur casus in quibus episcopo debentur integrae decimae, *ib.* Etiam aliis clericis beneficiatis debentur decimae, et quando, *ib.* Secus est de non beneficiatis, 621. Solvi debent, etsi clerici sint divites, *ib.* Vel malae vitae, *ib.* A solutione decimarum quibus modis quis eximatur, et praecipue quomodo per privilegia, 608. A solutione decimarum praedialium nec per privilegium pontificium dispensari quis potest, *ib.* Si quos papa eximit, non est proprie dispensatio, vel privilegium, *ib.* Sed remissio juris divini, *ib.* Per quam hodie exempti sunt regulares a solvendis decimis novalium, hortorum, item nutrimentorum pro animalibus, *ib.* An, et quid speciale habeant Cistercienses quoad exemptionem a solvendis decimis, 609. In communicatione generali privilegiorum, non sit communicatio privilegii exemptionis a decimis, 610. Regulares tenentur probare exemptionis privilegium, *ib.* Debent dare decimas de novalibus, si ea aliis elocant, vel propriis sumptibus non colunt, 611. Quomodo exempti sint a decimis hortorum, et nutrimentorum animalium, *ib.* Privilegia exemptionis a solvendis decimis quomodo interpretanda, 612. Quando et a quibus debeantur decimae de praediis regularium, casu quo aliis colenda traduntur, 614. Privilegium eximens a decimis cessat, quando incipit esse enormiter praepudiosum ecclesiis parochialibus, 613. Quis de hoc judicare debeat, *ib.* Ulterius amittitur per non usum quadraginta annorum, *ib.* Item transactione et pacto, 614. Si fiat cum consensu legitimorum superiorum, *ib.* Compendiosa notitia de privilegiis religiosorum quoad exemptionem a decimis, *ib.* Laici per nullam consuetudinem eximi possunt a solvendis decimis, *ib.* Nisi adsit consensus papae, *ib.* Solvuntur objectiones, 615.

Decimas praescribens non censetur praescripsisse decimas novalium, III, 158.

Decimarum natura, divisio et jus, quo debentur, IV, 593. Decimae definiuntur, *ib.* Aliae sunt praediales, seu reales, aliae personales, 594. Decimae mixtae non agnoscuntur, *ib.* Praediales aliae sunt majores, aliae minutae, *ib.* Aliae pure spirituales, et ecclesiasticae, aliae laicales, *ib.* Decimae, aliae formaliter, aliae materialiter, et secundum substantiam sumptae sunt, *ib.* Materialiter sumptae debentur jure naturali, *ib.* Divino, et humano, *ib.*